

Subiectul

Discipline umaniste - Limba română

www.enciclopul.ro

Subiectul este partea de vorbire care denumește persoana sau obiectul despre care se vorbește, raportându-se la un predicat, cu care se acordă în număr, persoană și gen. Fiecare enunț/comunicare are un subiect, care poate fi exprimat sau neexprimat.

1 Subiectul exprimat

Subiectul exprimat (prezent în propoziție) poate fi **simplic** (exprimat printr-o singură parte de vorbire, ex. *Enciclopia* învață de plăcere.; exprimat printr-o singură propoziție subiectivă, ex. *Cine este pasionat* învață de plăcere.) sau **multiplu** (exprimat prin mai multe părți de vorbire, coordonate, ex. *Enciclopia și curioșii* învață de plăcere; exprimat prin mai multe propoziții subiective coordonate, ex. *Cine este pasionat și cine este curios* învață de plăcere.; exprimat prin una sau mai multe părți de vorbire, coordonate cu una sau mai multe propoziții subiective coordonate, ex. *Enciclopul și cine este curios* învață de plăcere.).

Subiectul poate fi exprimat prin următoarele părți de vorbire:

1. Substantiv în cazul nominativ: *Enciclopia* se documentează înainte de a scrie articole. **Atenție! Există structuri-excepții de la regula subiectului obligatoriu în nominativ. De exemplu, în genitiv, *Ai Mariei* au sosit la petrecere sau în acuzativ, cu propoziția „la” cu sens cantitativ, *S-a îngămădit la lume!* În noua gramatică, însă nu și în programă, structura „Ai Mariei” se analizează $GN_{pron}[al_{Centru} GN[Mariei_{Centru}]_{Posesor}]_{Subiect}$, iar funcția de subiect îi este atribuită centrului de grup, „al”, pronume semi-independent.**
2. Pronume de diverse feluri în cazul nominativ:
  - a. Pronume personal: *Ei* apreciază muzica clasică. **Atenție! Aceleași structuri-excepții în genitiv se pot realiza și cu pronume (ex. *Ai lui* au sosit la petrecere).**
  - b. Pronume (personal) de politețe: *Dumneavoastră* sunteți ultimul care trebuie să ia hotărârea.

- c. Pronume posesiv: *Al meu* scrie cel mai frumos. **Observație!** În noua gramatică, însă nu și în programă, structura numită „pronume posesiv” se analizează ca pronume semiindependent „al” + adjectiv pronominal posesiv. Astfel, funcția de subiect este căpătat de centrul grupului nominal, adică pronumele semiindependent.
  - d. Pronume demonstrativ: *Acesta* va câștiga concursul.
  - e. Pronume semiindependent „cel”: *Cel* foarte bun reușește întotdeauna!
  - f. Pronume interogativ: *Cine* concurează pentru România?
  - g. Pronume relativ: Am aflat *cine* va face parte din echipă.
  - h. Pronume nehotărât: Nu *oricine* încercă reușește.
  - i. Pronume negativ: *Niciunul* dintre participanți nu a rezolvat problema.
3. Numeral cu valoare pronominală:
    - a. Numeral cardinal: *Cinci* dintre ei au obținut recompensa.
    - b. Numeral ordinal: *Al doilea* a câștigat în ultima clipă.
  4. Formă verbală nepersonală:
    - a. Infinitiv: *A lucra* corect nu este la îndemâna oricui.
    - b. Gerunziu: Se simte *sufărând* vântul.
    - c. Supin: E ușor *de zis*, dar greu *de făcut*.

Propoziția subiectivă poate apărea în următoarele contexte:

1. Propoziție relativă: *Cine nu încercă* nu reușește.
2. Propoziție relativă infinitivală, subordonată unuia din verbele impersonale *a fi* și *a avea*, introdusă printr-un element de relație. În aceste construcții, infinitivul are valoare predicativă. De exemplu: Nu-i *ce mânca*. Sau N-are *ce merge rău*.
3. Propoziție conjuncțională: Se știe că *nord coreenii ar avea arme nucleare periculoase*.

Observații importante! Pot pune dificultăți următoarele situații:

- (a) **Subiectul dublu exprimat nu este subiect multiplu** – ex. *Vine el, cel harnic, la școală!* **Același subiect este exprimat prin două părți de vorbire distincte** – „el” – pronume personal și „cel” – pronume semiindependent.
- (b) **La subiectele multiple, în funcție de tipul relației de coordonare, acordul are diferite norme:**

- a. La coordonarea copulativă prin „și”, acordul este obligatoriu la plural;
  - b. La coordonarea copulativă prin „nici”, acordul se poate face fie la singular, fie la plural.
  - c. La coordonarea disjunctivă, acordul se face obligatoriu la singular.
- (c) În construcțiile impersonale, subiectul se află de obicei în postpoziție și este mai greu de găsit, fiind confundabil cu complementul direct și complementul prepozițional:
- a. Distincția complement direct/subiect, se face în funcție de caracterul personal/impersonal al verbului predicativ – Aud tunând. (complement direct) vs. Se aude tunând. (subiect).
  - b. Distincția complement prepozițional/subiect, în construcții impersonale, se face prin restrângere – Mă mir că nu ai reușit. (Mă mir de faptul că. . .) – complement prepozițional vs. Mă miră că nu ai reușit. (Mă miră faptul că. . .) – subiect.

2 Subiectul neexprimat

Subiectul neexprimat nu este prezent în comunicare și poate fi:

1. Inclus, la persoanele întâi și a doua, atunci când pronumele personal este neexprimat, dar complet recuperabil din desinența verbului: $\emptyset_1$ sg. Merg la teatru.
2. Subînțeles, la persoana a treia, atunci când subiectul este complet recuperabil din context (propozițiile sau frazele anterioare): Enciclopii sunt curioși pentru că $\emptyset_{\text{enciclopii}}$ vor să înțeleagă Universul.
3. Nedeterminat, la persoana a treia, atunci când subiectul este deloc sau parțial recuperabil din context: $\emptyset_{\text{Nedeterminat}}$ Bate la ușă. sau $\emptyset_{\text{Nedeterminat}}$ Au zis la radio că vine canicula!
4. Inexistent, atunci când verbul este incompatibil cu un subiect: $\emptyset$ Tună! $\emptyset$ Se înserează.